

*ANNA SURINYACH, CÈLIA CERNADAS, MANEL ALÍAS,
MARC MARGINEDAS, MAYTE CARRASCO, MÒNICA
BERNABÉ, PLÀCID GARCIA-PLANAS, RAÛL GALLEGÓ,
ROSA MARIA CALAF I TONI ARBONÈS*

Marc Comas i David Fontseca

Pròleg de Joan Salvat

Hotel Palestina

MONOD

3cat

Saldor

Marc Comas i David Fontseca

Pròleg de Joan Salvat

Hotel Palestina

MONOD

3cat

Saldonar.

Llibre sota llicència de 3cat.
Obra basada en el pòdcast *Hotel Palestina*, emès per Catalunya Ràdio i 3Cat.
© 3Cat, 2025

Hotel Palestina

© del text: Marc Comas i David Fontseca, 2025
© del pròleg: Joan Salvat, 2025
© de la fotografia de la coberta: Ministeri de Defensa de Rússia, 2025
© de les fotografies dels entrevistats: Pere Tordera, 2025
© d'aquesta edició: Saldonar i Batec, 2025

Primera edició: setembre del 2025

Publicat per Saldonar i Batec
Alfambra, 16, 5è 2a
08034 Barcelona
edicions@saldonar.com
www.saldonar.com
www.monod.studio

Direcció editorial: Alícia Andreu i Jordi Font
Edició: Francesc Gil-Lluch
Producció i maquetació: Octavi Gil Pujol
Línia gràfica: Genís Carreras
Distribució: UDL

Thema: AJF, DNP, JB
ISBN: 978-84-19571-64-9
Dipòsit legal: B 14109-2025

Saldonar forma part de l'associació
d'editorials independents Llegir en Català.

Aquest llibre s'ha imprès amb paper procedent de boscos
gestionats de manera sostenible, un òfset cru de 80 grams,
i s'ha compaginat amb la tipografia Tiempos en cos 9,5.

Els titulars del *copyright* tenen els drets reservats.

TAULA

Pròleg	9
JOAN SALVAT	
<i>Hotel Palestina</i> , l'emblema d'un ofici en risc d'extinció.....	15
Anna Surinyach	21
Cèlia Cernadas	45
Manel Alías	67
Marc Marginedas	93
Mayte Carrasco	121
Mònica Bernabé	143
Plàcid Garcia-Planas.....	171
Raül Gallego.....	191
Rosa Maria Calaf	219
Toni Arbonès	247
L'altra cara del relat	263

Pròleg

Joan Salvat

El periodisme està en perill quan és més necessari que mai. Quan donar veu als que no en tenen, ensenyar allò que vol amagar-se, que es vol encobrir, forma part més que mai de l'essència d'un ofici que no pot quedar-se al marge de l'evolució d'unes societats que estan entrant en un terreny desconegut. Totes les certeses construïdes després de la Segona Guerra Mundial s'esborren a marxes forçades i l'únic que ens queda és el dret a resistir, a continuar fent vàlids aquells criteris que separen el bon periodisme, que intenta explicar els perquès i apropar-se al màxim possible als fets, i el mal periodisme com a arma cada vegada més poderosa i envoltant, on la veritat no importa i que viu de les mentides i la manipulació.

Tenim el gran líder d'Occident, el golfista i colpista Donald Trump, assegut al seu despatx de comandant en cap aplicant sense descans aquella doctrina que va aprendre de Roy Cohn, l'advocat de Nova York que va defensar la família Trump en un judici per discriminació racial a l'hora de llogar pisos a persones de raça negra (se'ls posava impediments per fer-ho). La màxima de Cohn que un jove Trump va fer seva consisteix en tres regles:

1. «Atacar, atacar i atacar».
2. «Passi el que passi no admetis mai una derrota».
3. «Envia a la merda el que la gent pensi, no importa la veritat, sinó guanyar. Tu pots crear la teva pròpia realitat».

Això és el que fa Trump, el primer president de la història dels Estats Units que arriba al Despatx Oval condemnat amb trenta-quatre càrrecs de falsificació per haver pagat l'actriu porno Stormy Daniels a canvi del seu silenci.

D'aquí ha nascut la guerra oberta del primer mandatari contra els mitjans tradicionals i la seva obsessió per dir la seva, amb l'estil groller que el caracteritza, que marca una nova època en què la manca de respecte i diplomàcia ens porta a un món on no hi ha regles i s'imposa el més fort. El «*ordeno y mando*» de tota la vida, versió segle XXI. No són d'estranyar, doncs, les seves crítiques constants als mitjans dits «tradicionals». Com el *New York Times* o la CNN. O que el primer viatge oficial a l'estranger hagi estat a l'Àrabia Saudita, a veure el príncep de la monarquia absoluta Mohammed bin Salman al-Saud, l'home que deté el poder en aquell país i que es considera al darrere de l'enviament d'un escamot que va acabar amb la vida del periodista crític i columnista del *Washington Post* Jamal Khashoggi, assassinat i esquarterat dins del Consolat a Istanbul quan anava a buscar uns papers per casar-se el 2018.

Assassinar periodistes, acabar amb les veus crítiques, insultar els opositors i no fer cas a la justícia quan no convé marquen aquest canvi d'època, impensable fa uns anys, on els rics cada vegada volen ser més rics i es neguen a pagar impostos, i els desheretats de la Terra són considerats lladres, menjagossos i sense drets.

Sempre recordaré una família pagesa sota un arbre d'El Salvador amb uns farcells en què portaven totes les coses, acabats d'expulsar de les seves terres i sense saber on anar, simplement buscant un lloc per poder plantar un hort i cultivar les quatre coses

bàsiques que asseguressin la seva supervivència i on construir una barraca amb planxes de metall. Un tros de terra, la diferència entre la vida i la mort. Vivim una època de confusió vital en què el més pinxo marca les regles.

Resistir, resistir i resistir, aquesta haurà de ser la nostra consigna per intentar aturar la llei de la selva que ens envolta. Mentre escric aquestes línies cau assassinat a Gaza Ismail Abu Hatab per una bomba llançada contra una cafeteria a la platja on encara es podia tenir accés a Internet. Trenta-tres persones han mort en l'atac. Sumen dos-cents vint-i-vuit els informadors que han perdut la vida des de l'inici de l'ofensiva israeliana, que incompleix totes les resolucions de Nacions Unides, sense cap investigació oberta pels assassinats i amb més de cinquanta mil morts, la majoria civils, ara com ara. Un poble que viu una ocupació brutal i obligat a moure's amunt i avall de la franja seguint les directrius de l'exèrcit israelià, sense que ningú pugui garantir la seguretat i sense saber mai on poden resguardar-se de la pluja constant de projectils. On es fa servir el repartiment de menjar com una arma més per acabar amb la població desqualificant el paper de Nacions Unides. És el que sempre s'ha considerat un crim de guerra.

No, no podem callar, contra unes pràctiques que vulneren qualsevol límit. L'objectiu està clar, treure els palestins de la seva terra, perquè es pugui construir aquell resort de luxe del qual Trump ja va penjar una simulació a la seva xarxa social.

Aquest llibre és un crit d'alerta, una descripció de les feines i els tarannàs de persones que han arriscat les seves vides perquè una part de la veritat ens arribi a les orelles i els ulls, perquè ens adonem que vivim en una societat, l'europea, amb moltes mancances, però al mateix temps amb molts avantatges respecte a altres països del nostre entorn, i perquè aprenguem a relativitzar les nostres penes i a defensar tot allò que ens volen prendre.

És una bona sotragada, una reflexió oberta sobre aquest ofici, avui en entredit com mai, fet per persones que s'han jugat la vida per arribar allà on passen les coses, que ens relaten els moments convulsos i decisius que marquen la història. Deu testimonis de primera mà sobre les vivències de ser a primera línia, cadascú amb els seus matisos, amb diferents estils i carreres professionals, però totes marcades per intentar seguir aquest camí incert en què avui s'ha convertit fer de periodistes. Un ofici que s'aprèn al carrer, parlant amb gent, aconseguint la confiança dels testimonis i destriant el gra de la palla. Escollint tot allò que és rellevant i allò que es quedarà al calaix.

Més que l'objectivitat, ens diu el Plàcid Garcia-Planas, hem de treballar amb honestedat. Cadascú veu les històries i els fets des de la seva òptica. L'Anna Surinyach ens parla de la necessitat d'obrir-se a altres sensibilitats. La Cèlia Cernadas ho fa de les carreteres secundàries que parlen de les persones que no estan a l'agenda de ningú. El Manel Alías, que es considera comunicador, ens recorda «que no sabíem que érem feliços», després de patir el setge de Mariúpol a Ucraïna. El Marc Marginedas defineix l'ofici com «el fet d'investigar allò que el poder no vol que s'expliqui», la necessitat de fiscalitzar els poderosos, i ho diu després d'haver estat segrestat a Síria durant sis mesos. La Mayte Carrasco ens descriu aquelles cicatrius doloroses després de viure conflictes bèl·lics, aquelles imatges que es queden gravades i que t'apareixen en somnis. La Mònica Bernabé relata la dura soledat de viure durant vuit anys en un país com l'Afganistan i les posteriors seqüeles. El Toni Arbonès insisteix en la necessitat de ser-hi, de poder relatar allò que passa. La necessitat intrínseca de veure els fets, les cares, els detalls que marquen la diferència. Des de la perspectiva de la Rosa Maria Calaf se'ns recalca que sempre hi ha hagut «bon i mal periodisme». Fa només uns anys, els periodistes eren un objecte

comercial preuat, que tothom volia tenir al costat per influir en la visió dels conflictes, i han passat a ser un objecte a eliminar perquè molesten. I el Raül Gallego, que va viure quasi en directe la mort del seu company, el José Couso, pel projectil d'un tanc dels Estats Units precisament a l'Hotel Palestina durant la invasió de l'Iraq, analitza el nou paper de les xarxes socials a les protestes multitudinàries de Hong Kong. Busca noves maneres d'arribar a un públic que potser s'ha insensibilitat davant les imatges de tragèdies tan habituals.

Tots ells conformen un trencaclosques fantàstic per entrar en una professió que es transforma a marxes forçades. On resulta impossible explicar algunes coses en una crònica d'un minut i mig. Donar context i explicar les raons profundes darrere les crisis són uns dels reptes més difícils d'assolir. I per això el reportatge, el documental i fins i tot la ficció i les noves eines de les xarxes socials formen tot un nou entramat on s'ha de seguir aquest compromís adquirit. En l'últim informe del Digital News Report es diu que les persones que s'informen per les xarxes socials s'han situat per primer cop per davant de les que ho fan a través dels mitjans tradicionals. En quaranta-vuit països de tot el món es constata que el 44 per cent dels joves que tenen entre 18 i 24 anys s'informen principalment per aquestes xarxes.

En una taula rodona recent, a la Universitat de Lleida, amb motiu del quarantè aniversari del programa de reportatges *30 minuts* de TV3, amb l'Eduard Sanjuán i l'actual director, el Carles Solà, vaig preguntar als estudiants de periodisme si per mirar un partit de futbol preferien els resums de les xarxes, i per tant els gols, o si pensaven que era millor veure el partit sencer per saber com havia estat el matx. La resposta va ser unànime: per saber com s'havia desenvolupat el partit s'havia de veure sencer. Les xarxes són l'impacte, el moment, però no et permeten saber com ha anat el joc.

El mateix Donald Trump ha creat la seva pròpia xarxa, Truth Social. I fent un sol tuit sobre aranzels que pugen o baixen pot fer pujar o baixar les borses de tot el món, i els seus amics i ell poden guanyar milions de dòlars sense moure's de la cadira de casa. Aquest és el nou món, el món en el qual hem d'incidir, perquè aquelles històries que s'expliquen, tota aquesta feina a vegades tan arriscada, tan difícil i qüestionada, puguin arribar al major nombre de persones. Estem davant un gran repte professional, amb molts camins encara per recórrer per trobar la millor manera d'arribar al nostre públic. Aquí podem llegir les experiències d'aquests grans professionals que ens acompanyen en aquesta recerca, mentre la professió viu una situació de precarietat i manca de mitjans que qüestiona les raons per les quals va ser creada, com a servei a la comunitat i a la memòria col·lectiva, com el contrapoder que pot frenar els abusos i donar les eines per saber on som i cap a on anem. Per donar veu als que no en tenen.

La credibilitat és el gran valor que s'ha de preservar per no sucumbir en aquesta onada, que a cops sembla que ho engoleixi tot, on qualsevol persona pot dir el que vulgui, sense cap rigor, i aconseguir més audiència que la que obtenen els treballs als quals hem dedicat hores i hores d'esforç. La credibilitat és la nostra preuada eina. L'eina que pot marcar la diferència i que pot perdurar sobre les modes i en el temps. I si alguna cosa hem de destacar dels deu testimonis que presentem, és que de credibilitat no els en manca. Ara ho podreu comprovar.

***Hotel Palestina,* l'emblema d'un ofici en risc d'extinció**

L'origen d'aquest llibre que teniu a les mans és un pòdcast, és a dir, la ràdio de sempre, però enllaunada i distribuïda digitalment perquè es pugui escoltar en qualsevol moment. L'hem batejat amb el nom d'*Hotel Palestina*, i el podeu escoltar a Catalunya Ràdio.

Com que és un programa enregistrat que no estava sotmès a la immediatesa del directe, ens vam permetre una llicència que ens va semblar tan emotiva com enginyosa: no gravar mai el programa al mateix lloc. Ens vam convertir en nòmades que enregistràvem allà on ens citaven els protagonistes. D'entrada, ens va semblar una gran idea, però no vam calcular que això ens obligaria a enfrontar-nos a molts elements imprevisibles de l'entorn: el soroll del vent i del mar, botzines, sirenes, obres, el xivarri dels bars, el trànsit de cotxes i motos, i tots els sons que us pugueu imaginar.

Per tant, us convidem que, en llegir aquests relats, afegiu al vostre imaginari aquests detalls sonors que ens transporten als escenaris triats pels nostres protagonistes.

Cada capítol d'*Hotel Palestina* té una durada d'entre quaranta i cinquanta minuts, però les converses, abans de ser editades,

solen allargar-se més d'una hora, i en alguns casos gairebé dues. Per això, en aquest llibre hi trobareu preguntes, respostes, comentaris i reflexions que no es van incloure al pòdcast i que, fins ara, havien quedat al calaix.

Fins ara, hem conversat amb una trentena de reporters i reporteresses catalans. I en diem *conversa* i no *entrevista* perquè el nostre objectiu és que els protagonistes ens parlin de manera pausada i tranquil·la sobre la trajectòria, les cobertures, les dificultats, els riscos, els perills, les pors i els mètodes d'una professió en crisi, que malda per sobreviure enmig de constants canvis globals en la manera d'informar.

Parlar durant hores amb un reporter o corresponsal també ens permet posar a debat i analitzar diferents temes, molts dels quals són comuns i poden transcendir del fet local al fet universal.

La falca del pòdcast diu que *Hotel Palestina* és el programa on s'explica «l'altra cara del relat». I aquest també és el nostre objectiu: traspassar el personatge per arribar a la persona. Per aconseguir aquesta «altra cara del relat» i aprofundir en aquestes capes, els dos inconscients que ens posem davant del micro, el David i el Marc, decidim parlar poc, molt poc. Fem preguntes mínimes, deixem anar una paraula, una frase, una música, un so, una crònica... Bàsicament, la nostra funció és, volgudament, estirar lentament el fil.

Però, per què primer un pòdcast i després un llibre sobre el reporterisme? Tot comença amb una pregunta i un homenatge.

La pregunta: «Què fa que el nostre sigui un dels països amb més reporters del món?».

A Catalunya, comptem amb tres generacions de reporteresses i reporters que, a través de la televisió, la premsa o la ràdio, han viscut, narrat i seguit la geopolítica mundial de les últimes quatre dècades. Ho han fet amb una càmera de vídeo, una càmera de fotos, un micròfon, un ordinador o, fins i tot, un telèfon mòbil.

Catalunya ha estat sempre capdavantera en el terreny de la informació i el reporterisme. Des del moment en què es va inventar la impremta, la tecnologia radiofònica o la televisiva, el país ha comptat amb els seus propis mitjans de comunicació. Els primers diaris generalistes de l'estat espanyol es van escriure a Barcelona (*Diario de Barcelona*, 1762); la primera emissora de ràdio (Ràdio Barcelona, 1924); la primera publicació comarcal gratuïta, a Tarra-gona (1969), i fins i tot les primeres televisions lliures, independents o municipals van començar a emetre a Catalunya abans que ho fes Televisió Espanyola. Catalunya Ràdio i TV3 han estat també una escola per a moltes reporteress i reporters, són uns mitjans que hi van apostar des dels seus inicis.

En aquest context, no és estrany que el nostre país compti actualment amb una de les grans nòmimes de reporteress i reporters de tot el planeta. I si la seva feina és explicar el món i la societat que l'habita, necessàriament han d'explicar també els seus defectes i errors: els conflictes bèl·lics.

Informar des d'una zona de guerra, un desastre natural o un conflicte social no és apte per a tothom. Aquests són, sovint, llocs inhòspits i hostils, però si volem entendre què passa al món, algú ho ha de cobrir per poder-nos-ho explicar. Aquestes persones —estranyes en el sentit més admirable— que van a contracorrent i es desplacen voluntàriament cap als llocs d'on tothom fuig són les protagonistes d'aquest llibre.

Hotel Palestina, per què? Perquè aquests reporters i reporteress, siguin del mitjà que siguin, sovint s'allotgen o comparteixen el mateix hotel. Cada guerra i cada conflicte tenen el seu hotel de referència, que actua com a camp base, refugi, punt de trobada, lloc de reunió i espai de distensió per als periodistes. Tant aquest llibre com el pòdcast es diuen *Hotel Palestina*, però podrien haver-se anomenat *Hotel Caravelle* de Saigon, *Hotel Intercontinental*

de Bangladesh, *Hotel Commodore* de Beirut, *Hotel Mille Collines* de Ruanda o *Hotel Holiday Inn* de Sarajevo. De fet, podria tenir tants noms com guerres i conflictes hi ha hagut.

Partint d'aquest concepte d'hotel compartit, *Hotel Palestina* busca recrear aquest ambient i aquest entorn on els protagonistes poden mantenir una conversa distesa, intimista i pausada sobre la seva trajectòria, sobre l'ofici i sobre els conflictes del món actual.

L'Hotel Palestina de Bagdad també era un hotel de guerra, on s'allotjaven els reporters que cobrien la de l'Iraq. El 8 d'abril de 2003 el reporter i càmera de Telecinco José Couso va perdre la vida mentre gravava des d'aquest hotel, a causa de l'impacte d'un projectil disparat per un tanc nord-americà. I aquí arriba l'homenatge: *Hotel Palestina* vol recordar, rememorar i dignificar els periodistes que han perdut la vida exercint la seva feina.

Malauradament, el risc d'aquesta professió no ha canviat des d'aquell assassinat de Couso el 2003. Com ens recorda cada any Reporters Sense Fronteres, aquesta és una de les professions més perilloses del món, però alhora una de les més imprescindibles per preservar la llibertat d'informació i de pensament en un món cada vegada més polaritzat.

Anna Surinyach

L'Anna Surinyach García és fotoperiodista, fundadora i editora gràfica de la revista 5W i professora universitària.

El seu treball com a fotògrafa documental l'ha portat a Colòmbia, Mèxic, Bangladesh, Grècia, el Sudan del Sud, Síria, el Iemen, Palestina, la República Democràtica del Congo, Etiòpia, Nigèria, Somàlia i Ucraïna.

Els moviments migratoris, els refugiats, les crisis humanitàries, la dona i els drets humans són presents en la majoria dels seus projectes.

L'any 2016 les seves fotografies de Síria seguint la tasca de Metges Sense Fronteres es van exposar en diverses ciutats d'arreu del món amb el títol *Seguir con vida*. Dos anys més tard, va presentar l'exposició *Ellas también*, sobre el paper de les dones en les migracions.

Ha codirigit els documentals *Misbah* i *Boza*, i el 2020 va rebre el premi Desalambre a la Perseverança. El 2024 va guanyar un Premi Ondas pel pòdcast de 3Cat *El mar, el mur*, que va codirigir amb Mercè Folch.